

Stát chce ušetřit desítky miliard. Zateplení bude platit z budoucích úspor

21.3.2025 - Sofie Krýžová | Seznam.cz

Článek si také můžete poslechnout v audioverzi.

Stát bude moci renovovat budovy ve svém vlastnictví, aniž by tím zatížil státní rozpočet. Ministerstvo financí představilo novelu zákona o rozpočtových pravidlech, která umožní modernizaci budov pomocí tzv. EPC (Energy Performance Contracting) služeb a financovat ji prostřednictvím úvěru, což doposud nebylo možné. Současná legislativa totiž zakazuje organizačním složkám státu přijímat úvěry.

Financování energeticky úsporných renovací bude fungovat formou dodavatelské půjčky, kterou budou organizační složky státu splácet z toho, co díky projektu ušetří. Investiční náklady se tak pokryjí z ušetřených provozních nákladů a za úspory ručí dodavatel projektu.

„Příležitost realizovat komplexní energetickou revitalizaci metodou EPC se tak otevírá pro dalších přibližně 2000 budov v majetku státu. Může to přinést významné úspory energie a peněz pro státní rozpočet,“ uvedl předseda Asociace poskytovatelů energetických služeb Miroslav Marada.

Kolik konkrétně tyto budovy spotřebují energií a jaký je jejich potenciál ušetřit, se dle Marady v tuto chvíli nedá říct. Celkové výdaje státu na energie však činí 35 miliard Kč za rok. Ne všechny budovy však mají stejné možnosti energetických úspor.

„Dá se předpokládat, že při plném využití tohoto potenciálu jenom na konzervativní, ekonomicky samofinancovatelné bázi by se z této částky dalo uspořit 30 procent, při vyšších ambicích cílených na bezemisní ekonomiku ještě daleko více,“ popisuje Marada.

Přestavba bez peněz: Česko boduje v novince
27. 11. 2024 9:00

Resort financí odhaduje, že EPC projekty mohou veřejným rozpočtům do roku 2030 ušetřit nižší desítky miliard korun. „Z hlediska udržitelnosti veřejných rozpočtů hrají energetické úspory velmi důležitou úlohu a v dalších letech tento trend nepochybně zesílí. Chceme proto tento energetický segment podpořit změnou zákona, aby byl přístup státních institucí k těmto projektům snazší a efektivnější,“ říká ministr financí Zbyněk Stanjura (ODS).

V rukou státu je například Úřad vlády, Kancelář prezidenta, jednotlivá ministerstva, soudy, finanční úřady, Správa sociálního zabezpečení, Akademie věd ČR a desítky dalších institucí.

Co jsou EPC projekty?

- Projekty energetických úspor se zárukou, neboli EPC (Energy Performance Contracting), garantují investorovi finanční úsporu za energie. Instalační firma totiž už ve smlouvě zaručí minimální sumu, kterou investor ušetří.
- Zákazník nemusí předem vynaložit žádné finance, protože většinu počátečních nákladů a

veškerá rizika na sebe převezme dodavatel projektu.

- Investici může zákazník postupně splácet přímo instalační firmě z toho, co díky projektu uspoří na provozních nákladech.
- EPC projekt může zahrnovat například zateplení, modernější osvětlení, rekuperaci tepla, využití obnovitelných zdrojů energie či kombinované výroby elektřiny a tepla.

Podle evropské směrnice o energetické účinnosti musí stát u veřejných budov renovovat alespoň tři procenta plochy u staveb s rozlohou nad 250 metrů čtverečních. Česko musí každý rok snižovat spotřebu energií oproti předchozímu roku o 1,9 procenta. Novela by mohla renovace urychlit.

„Návrh Ministerstva financí je největší změnou v EPC za posledních 25 let. Pokud bude schválena, tak se budou moct do projektů energetických úspor se zárukou pustit i organizační složky státu. Do EPC projektů se nyní pouštějí zejména kraje a města, ze státních institucí pak se souhlasem Ministerstva financí jen státní příspěvkové organizace,“ říká mluvčí Skupiny ČEZ Roman Gazdík, jejíž společnost ČEZ ESCO EPC projekty realizuje.

Mohlo by jít například o administrativní budovy, včetně budov ministerstev, ale také například krajských hygienických stanic, objektů vězeňské služby apod.

Ondřej Macura, mluvčí Ministerstva financí

Z analýzy Ministerstva financí vyplývá, že přes 80 procent veřejných administrativních budov má energetickou náročnost D nebo horší. Kategorie D, E a F už jsou z hlediska energetické náročnosti považovány za nevyhovující či nevhodné. Jde především o staré stavby, jejichž náklady na energie, hlavně k vytápění, jsou vysoké.

„Od budov v nejhorším stavu se bude postupně přecházet k těm méně zanedbaným, stane se z toho tak program na několik let. Ekonomické výsledky z projektů EPC realizovaných ve státních příspěvkových organizacích, jako jsou třeba fakultní nemocnice nebo divadla, jsou přesvědčivé a je určitě dobře, že takto bude možné postupovat i v organizačních složkách státu,“ uvedl Marada.

Doposud se státní budovy rekonstruovaly pouze pomocí částečných opatření. Například věznice Valdice nebo Pankrác prošly pomalou a postupnou modernizací, což nezajistilo potřebné úspory.

„Z naší zkušenosti bylo dílčí a postupné řešení renovace budov vždy významně nákladnější. Zejména z důvodu dílčích technických a provozních specifik jednotlivých realizovaných opatření, která nejsou vzájemně zohledňována, a nákladů na organizaci dílčích výběrových řízení,“ říká Dana Bartošová, mluvčí Skupiny Amper, jež se energeticky úspornými renovacemi také zabývá.

Obce přestavují své budovy pomalu a přicházejí tak o miliony

1. 2. 2025 19:30

Nyní se bude postupovat formou komplexní celkové revitalizace. „Namísto malých každoročních investic ve velkém množství budov bude nasměrováno více peněz do méně budov a budou k tomu více využívány dotační programy i dodavatelské úvěry splácené ze zaručených úspor,“ popisuje Marada.

Budovy ve vlastnictví státu bývají často kulturně či historicky významné, ale i tak je lze energeticky modernizovat. „Z našich zkušeností víme, že to možné je, jen jsou tam určitá omezení na stavební úpravy. Většina energetických úsporných opatření jsou technologického charakteru, kde žádná omezení nebývají,“ popisuje Gazdík.

Energetickou modernizací formou EPC prošly i Stavovské divadlo, Státní opera, Rudolfinum, Thomayerova nemocnice, zámek ve Vrchlabí či Národní divadlo.

„Na střeše Nové scény má fotovoltaickou elektrárnu a je dnes energeticky chytrým komplexem. Úspora za 10 let trvání projektu v Národním divadle dosáhla 100 milionů korun,“ říká Gazdík.

Úpravy budov, které mají zajistit úspory energií, jsou podporovány dotacemi a pozitivně se k nim přiklání i banky. „Současně je vhodné doplnit, že problematiku památkových objektů vnímají i podpůrné dotační programy užívané v EPC například v podobě mírnějších kritérií,“ vysvětluje Bartošová z Amperu.

Většina EPC projektů se nyní kombinuje s dotacemi a pozitivně na ně nahlíží i banky, když investorům poskytují úvěry. „Podíl dotací na investicích v projektech EPC v posledních letech přesahuje 50 procent,“ říká Gazdík.

Doposud mohl stát využívat EPC projekty jen u staveb v rukou samospráv nebo státních příspěvkových organizacích, což se může změnit. „I v organizačních složkách státu jsou známy dva nebo tři případy využití této metody, ovšem s financováním pouze ze státního rozpočtu, jiná možnost nebyla,“ dodává Marada.

Novela zákona zatím znamená jen odstranění bariéry v možnostech financování těchto projektů. Organizační složky státu už nyní zpracovávají předběžné analýzy pro své budovy, u nichž by mohla být metoda EPC vhodná. „Mohlo by jít například o administrativní budovy včetně budov ministerstev, ale také například krajských hygienických stanic, objektů vězeňské služby apod.,“ uvedl mluvčí Ministerstva financí Ondřej Macura.

Realizace staveb je však ještě daleko, neboť se u vytipovaných objektů musejí nejdříve připravit projekty. Následně na ně bude vypisána soutěž.

<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/ekonomika-finance-stat-chce-usetrit-desitky-miliard-zatepleni-bude-platit-z-budoucich-uspor-272056?noredirect=1>